

Mokymasis pamokų stebėjimo metu

Pamokų stebėjimas dažnam mokytojui sukelia nemalonių jausmų: „Ateini į klasę vesti pamokos, apsidairai ir tarp mokinių pamatai objektą, nusileidusį iš kosmoso. Pasikloja „anas“ prieš save standartinę pamokos vertinimo lentelę ir nebandyk dirbti ne pagal jos punktus. O klasės mokiniai – tai ne moliniai daiktai, sudėlioti į lentynas, jie juda kruta, leidžia garsus, emocijas; motyvuoti, nevalgiusieji – pikti, persivalgiusieji – tingūs ir t. t.“ (Švietimo problemos analizė, 2012). Nustūmus šiuos neigiamus jausmus į šoną, pamąstėme apie pamokos, kai joje dalyvauja kolegos, norėdami teigti kolegialų grįžtamąjį ryšį, naudingumą.

2018-2019 m. m. Muzikos mokyklos pedagogai mokymąsi pamokų stebėjimo metu įsivardijo kaip prioritetinę sritį ir įvairiomis formomis lankėsi pas kolegas. Pamokose lankėsi ne tik mokytojas, kartu mokymosi proceso ėjo stebėti ir mokiniai. To iniciatorė Liaudies instrumentų ir akordeono metodinės grupės vadovė **Liucija Bindokienė**.

Šį pusmetį Liaudies instrumentų ir akordeono metodinė grupė „vykdė gerosios patirties sklaidą - tarpusavio pamokų lankymą „Stebime pamoką aš ir mokinys“. *Deja, deja, ji nebuvo labai aktyvi, bet vykdoma buvo. Išanalizavus ir aptarus veiklos eigą, pastebėta ir teigiamų ir sunkiau suderinamų veiksnių. Geroji žinia ta, kad „mokinys – stebėtojas“ noriai įsitraukė į šią veiklą. Nei vienas nepasakė, kad man neįdomu, bet buvo sakančių: „ar šiandien aš negrosiu“. Tai gi džiugu, kad mokiniai brangina savo pamoką ir laiką. Išvada – tokia stebėseną turi būti ne dažnesnė kaip du kartai, intervalinė, kad būtų galima stebėti pažangą. Pastebėta, kad „mokinio – stebėtojo“ savivertė labai padidėja. Ypač, jei jis stebi žemesnės klasės mokinio pamoką ir išgirsta jo paties jau grotus kūrinčius. Pokalbiuose išryškėjo, kad mokinys lygina save, didžiuojasi, kad jis gali daugiau, prisimena, kad jis grojo kitaip (garsiau, kitu registru ir pan.). Taip pat paaiškėjo, kad „mokinys – stebėtojas“ visą dėmesį sutelkia į stebimą mokinį (kaip grojo, ar suklydo, ar sustojo), bet ne į mokytoją. Dar vienas teigiamas aspektas, kad stebint mažai motyvuoto mokinio pamoką, po jos motyvacija padidėjo. Mokinys apsilankęs draugo, kuris stebėjo jo grojimą, pamokoje ir pamatęs, kad šis groja „greičiau, be sustojimų, jo pirštai greitai juda“ panoro pergroti atsiskaitytą kūrinį, gauti geresnį įvertinimą. Atsirado sveika konkurencija. Sunkiau buvo suderinti pamokos lankymą, kad būtų naudinga ir įdomu „mokiniui – stebėtojui“, nes 5-6 klasės mokiniui nebus įdomu stebėti 1 klasės mokinuką ir t. t.*

„Mokytojui – stebėtojui“ ir „mokytojui – stebimajam“ tikrai naudingas ir reikalingas tarpusavio geros, naudingos, kartais gerai žinomos, bet užmirštos patirties pasidalinimas. Aišku, stebimam mokytojui išlieka jaudulio ir streso buvimas. Bet vienas kitam akcentuojame nuostatą, kad ateiname ne kritikuoti, bet mokytis ir patarti – pabrėžia **Liucija Bindokienė**.

Liaudies instrumentų ir akordeono metodinės grupės mokytoja **Daiva Venienė** akcentuoja, kad jai kolegialus mokymasis yra naudingas. Mokytoja dalijasi patirtimi: „kovo 1 dieną kartu su savo 2 klasės mokine stebėjome pamoką pas mokytoją **Raimondą Kurauskienę**, kai ji dirbo taip pat su antros klasės mokine. Po to atvirksčiai – jos abi svečiavosi mūsų pamokoje. Kadangi abi šios mergaitės ruošėsi Nacionalinio Jono Švedo Kauno krašto konkursui, tai abiejų ir uždavinys buvo kuo išraiškiau atlikti kūrinėlius, ugdyti ištvermę.

Dalyvavimas, kartu ir mokymasis, ypač naudingas buvo mokinei: mokinys lyg ir pats tampa mokytoju, klausytoju ir vertintoju. Juk iš šalies daug aiškiau matosi klaidos, neteisinga rankų padėtis ar mostas. Kadangi abi mergaitės antroks, viena kitą puikiai pažįsta, tai ir bendravimas joms buvo lengvas, laisvas: drįso pasakyti, kas patiko, ką reikėtų taisyti, ar atkreipti dėmesį.

Man, kaip mokytojai, kolegialus mokymasis visada naudingas, nesvarbu kokio instrumento mokytoją stebi – visi darom tą patį darbą, tik naudojam skirtingas išraiškos priemones. Iš mokytojos Raimondos darbo aš vis randu ką pritaikyti savo pamokose.

Po stebėtų pamokų padarėme konkurso „generalinę repeticiją“ išvermei ugdyti, susikaupimui lavinti ir palinkėjome konkursantėms ir konkurentėms sėkmės.

*Šios MG mokytoja **Jūratė Stankevičienė** taip pat apibūdina pamokų stebėjimą: „balandžio 17 dieną Kybartų filialo mažieji akordeonistai lankėsi Vilkaviškio muzikos mokykloje, 1-ame korpuse. Mūsų tikslas buvo stebėti jaunesniųjų klasių akordeonistų ansamblio repeticiją, apžiūrėti pastatą, klases, taip pat „susidraugauti“ su sale, kurioje vyks atsiskaitymai. Apvaikščiojome mokyklą, buvome užsukę pas smuikininkus, pas gitaristus - pamatėme kitus instrumentus, paklausėme, kaip jie skamba. Ansamblio repeticiją stebėjome aktyviai - gavome varpelius, reikėjo „padėti“ groti. Reikėjo suskaičiuoti muzikantus, akordeonus, stebėti, ar visi mokiniai kartu ir vienodai groja, apibūdinti kūrinio nuotaiką, papasakoti savo įspūdžius. Beveik visi sakė, kad groti ansamblyje turi būti smagu - susirandi draugų, gali įvairiau muzikuoti, drąsiau jaustis, kai kurie manė, kad lengviau groti - juk tik viena ranka. Įspūdį padarė klasėje pamatytas bosinis akordeonas - nusprendė, kad ten tik „pusiau“ akordeonas. Ir tiek daug akordeonų vienu metu irgi nebuvo matę. Po repeticijos visi buvo smagiai nusiteikę, ypač smagu buvo, kad gavo pagroti kartu. Po to padarėme atsiskaitymo repeticiją, aiškinomės elgesį scenoje, kokia svarbi laikysena, kaip skirtingai skamba instrumentas skirtingose patalpose“.*

Muzikos teorijos ir dainavimo metodinėje grupėje buvo stebėtos 2 atviros pamokos (2 ir 4 mėn.) ir aptartas bendradarbiavimas tarp MG mokytojų, pasidalinta darbo patirtimi (5 mėn.).

*Vasario 11 dieną mokytoja **Violeta Saldukaitienė** vedė atvirą jaunučių choro pamoką (repeticiją). Pamokos tema: dikcija ir artikuliacija. Mokydamiesi dainą („Baladė apie katino ūsus“, muzika ir žodžiai N. Sinkevičiūtės), ugdytiniai lavino dikcijos ir artikuliacijos, kvėpavimo, ritmo pojūčio, intonacijos, raiškaus deklamavimo įgūdžius.*

Pamokos eiga: 1. Pamokos temos ir uždavinių paskelbimas

2. Choro pasiruošimas dainavimui, motyvacija

3. Paruošiamieji pratimai (prasidainavimas)

4. Darbas su kūriniu

5. Mokinių įsivertinimas

6. Refleksija

*Balandžio 3 d. mokytoja **Žaneta Alkevičienė** vedė solfedžio pamoką su 6 kl. mokiniais.*

Pamoka pradėta varpelių ansamblio garsais. Po to mokytoja supažindino mokinius su pamokos eiga:

1. Namų darbų užduočių pakartojimas

2. Klausos pratybos

3. Pamokos aptarimas

1. Pakartota namų darbų užduotis - es - moll tonacija, pratimas Nr. 534. Solfedžiavo 2 mokinės (atskirai) ir įvertintos 10 balų (abi). Išmaniojoje lentoje užduoties tema: „3 ir 4 garsų akordų teorija“. Mokiniai jungėsi prie savo išmaniųjų telefonų ir atsakė į 12 teorinių klausimų. Iš pateiktų atsakymų, mokytoja vertino rezultatus (žodžiu).

2. Klausos pratybos: intervalų atpažinimas klausia (pagal išdalintas korteles). 2 kartus mokytoja intervalą pagrojo, 3 kartą - mokiniai rodė kortelę su teisingu atsakymu.

3. Pamokos aptarimas: mokytoja klausė ugdytinių apie jų savijautą pamokos pradžioje ir pamokos pabaigoje. Vertinimas: 4 - puikiai, 2 - gerai, 2 - ir gerai, ir reikia pasistengti.

Pamokoje naudotos IT, vyravo šiltas santykis tarp mokytojos ir mokinių, mokiniai save vertino patys.

*Gegužės 7 d. vyko MG susirinkimas, kuriame dalinomės darbo patirtimi, sprendėme ugdymo ir pažangumo problemas, aptarėme mokinių motyvacijos gerinimą. Bendradarbiavimas tarp MG mokytojų vyksta nuolat, nes siekiame, kad stiprėtų mokinio - tėvų - mokytojo ryšys, kad teorinių disciplinų pamokos būtų laukiamos ir patrauklios“ – teigia MG grupės vadovė **Roma Lakickienė**.*

*Styginių, pučiamųjų ir mušamųjų instrumentų metodinės grupės vadovas **Gintautas Andriulionis**, kalbėdamas apie mokymąsi pamokų stebėjimo metu, teigia, kad „pamokų stebėjimas – ugdymo proceso dalis, vienas iš būdų dalintis patirtimi, puiki galimybė mokytis bendradarbiaujant. Visi esame susipažinę su įvairiomis metodikomis, turime savo darbo specifiką. Dirbant individualiai, mokymo metodus ir būdus pasirenkame pagal individualius vaiko poreikius. Pamokos struktūra išlieka, tačiau ją lengviau koreguoti, nei dirbant su kolektyvu ar grupele žmonių. Pastebėjome, kad kuo didesnė grupė žmonių, tuo kruopščiau reikia suplanuoti darbą ir taikyti visiems tinkamus metodus ir būdus, priemones ir laikytis taisyklių (susitarimų). Vaikai, stebėdami didesnę grupę muzikuojančių vaikų, pavyzdžiui, orkestro muzikantus, gali įvertinti, kaip svarbu yra disciplina pamokoje ir gebėjimas prisitaikyti, „neužgožti“ kitų. Tai svarbu vaikams, kurie turi stiprų lyderystės bruožą. O tie, kurie stebėjo individualias pamokas, galėjo vertinti, kokie metodai ir priemonės labiausiai padeda pasiekti asmeninės pažangos.*

Stebėdami kolegų pamokas, pasidalindami patirtimi, mes ne tik atrandame naujų metodų, bet ir ugdome savo profesines kompetencijas, o tuo pačiu mokinių bendrąsias kompetencijas ir vertybines nuostatas“.

Vienas iš mokyklos kaip besimokančios mokyklos bruožų (Geros mokyklos koncepcija, 2015) yra mokymasis su kitais ir iš kitų, kur viena iš galimų formų yra mokymasis stebint pamokas. Mokytojai, ne tik įsitraukdami patys į šį procesą, bet įtraukdami ir mokinius, stiprina bendradarbiavimo ryšius, siekė pagerinti pamokos kokybę, laikydamiesi susitarimų dėl kolegialaus grįžtamojo ryšio teikimo, akcentavo reflektyvumo svarbą procesuose.

Muzikos mokyklos informacija